

Bölüm 1

İYİ BİR KOĞA MİNİ DELİKANLI

Neden, diye merak ediyordu Tiffany Sızı, insanlar gürültüyü bu kadar seviyor? Neden gürültü bu kadar önemli?

Çok yakında, doğum yapan inek sesine benzer bir gürültü vardı. Ses eski bir laternadan geliyordu ve laternanın kolunu, ezik silindir şapka takmış hırpani bir adam çevirmekteydi. Tiffany elinden geldiğince nazik bir biçimde, kıyın kıyın uzaklaştı, ama gürültü yapışkan bir şeydi; izin verseniz sizi eve kadar izleyeceğini hissediyordunuz.

Ama bu, çevresindeki büyük gürültü kazanındaki seslerden yalnızca bir tanesiydi; onca gürültüyü insanlar çıkarıyordu ve onca insan, gürültü yapan diğer insanlardan daha fazla gürültü çıkarmaya çalışıyordu. İğreti tezgâhların yanında tartışanlar, su dolu kovalardaki elmaları ya da kurbağaları¹ dişleriyle yakalamaya çalışanlar, parasına dövüşenlere ve payetli kostüm içindeki ip cambazı hanıma

¹ Bunu gözleri bağlı olarak yapıyorlardı.

tezahürat yapanlar, bağır çağır pamuk şeker satanlar ve çok da incelikli ifade etmek lazım değilse, sünger gibi içenler.

Yeşil yaylanın üzerindeki hava gürültüyle yoğunlaşmıştı. İki üç kasabanın nüfusu tepelerde toplanmış gibiydi. Bu yüzden, genelde yalnızca seyrek akbaba çığlıkları duyduğunuz bir yerde, eh, herkesin bitmek tükenmek bilmez ciyaklamalarını duyuyordunuz. Buna *eğlenmek* adı veriliyordu. Yalnızca, işlerini övgüye değer bir sessizlik içinde yürüten hırsızlar ve yankesiciler gürültü yapmıyordu ve Tiffany'nin yanına da yanaşmıyorlardı. Kim bir cadıdan para aşırıya çalışırdı ki? Parmaklarınızı kaptırmadan kaçabilirseniz şanslı sayılırdınız. En azından, onları korkutan şey buydu ve kafası çalışan bir cadı böyle bir korkuyu teşvik ederdi.

Eğer bir cadıysanız, diye düşündü Tiffany Sızı, tüm cadıları temsil edersiniz. Yerden bir metre kadar yukarıda süzülen süpürgesine bağladığı ipi çekerek insanların arasında yürümeye devam etti. Bu Tiffany'yi biraz rahatsız etmeye başlamıştı. İşini görüyordu, ama onu yine de rahatsız ediyordu, çünkü panayırdaki bütün küçük çocuklar balonlara bağlanmış ipleri çekiştiriyordu ve Tiffany küçük çocuklar gibi ip çekiştirmenin onu epey aptal gibi gösterdiğini düşünmeden edemiyordu ve bir cadıyı aptal gibi gösteren bir şey, *tüm* cadıları aptal gibi gösterirdi.

Diğer yandan, süpürgeyi bir çalıya bağlayıp bırakacak olsa, çocuğun biri iddia uğruna onu çözer, süpürgeye binerdi ve süpürge onu atmosferin en yüksek tabakasına, havanın donduğu yere kadar taşırdı ve Tiffany teorik

olarak süpürgeyi geri çağırabilecek olsa da, anneler parlak bir yaz sonu gününde çocuklarının buzunu çözmek konusunda epey alingan davranabiliyordu. Bu hiç iyi görünmezdi. İnsanlar konuşurdu. İnsanlar cadılar hakkında her zaman konuşurdu.

Tiffany süpürgeyi peşinden sürükleme zorunluluğuna boyun eğdi. Şansı varsa, insanlar, onun panayırın ruhuna esprili bir biçimde katıldığını düşünürdü.

Panayır gibi aldatıcı ölçüde neşeli bir yerde bile, görgü kuralları çok önemliydi. O bir cadıydı; birinin adını unutursa veya daha da kötüsü, yanlış hatırlarsa neler olacağını kim bilebilirdi? Onca küçük düşmanlıkları ve hizipleri, komşularıyla konuşmayan insanları ve daha fazlasını unutursanız ne olurdu? Tiffany “mayın tarlası” deyimini bilmiyordu, ama bilseydi, ona epey tanıdık gelirdi.

O bir cadıydı. Tebeşir'deki tüm köyler için, o cadıydı. Artık yalnızca kendi köyü için de değil; en az bir günlük yürüme mesafesindeki Arpalı Köy'e kadar, tüm diğerleri için de... Bir cadının kendi bölgesi saydığı, içinde yaşayan insanlar için gerekeni yaptığı alan, yurt olarak biliniyordu ve bu oldukça iyi bir yurttu. Koskoca bir jeolojik çıkıntıya tek başına sahip çıkan çok fazla cadı bulamazdınız. Gerçi bu yurt daha çok çimenliklerle, çimenlikler de daha çok koyunlarla kaplıydı. Ve bugün yaylalardaki koyunlar, kendi hallerine bırakıldıklarında koyunlar her ne yapıyorlarsa onu yapmak üzere, kendi hallerine bırakılmışlardı ki büyük olasılıkla siz onlara göz kulak olurken her ne yapıyorlarsa şu anda tıpatıp aynısını yapıyorlardı. Normalde

üstlerine titrenen, güdülen ve göz kulak olunan koyunlar bugün kimsenin ilgisini çekmiyordu, çünkü dünyadaki en ilgi çekici olay şu anda burada oluyordu.

İtiraf etmek gerekirdi, Ot Yolmaca Panayırı'nı dünyanın en harika olaylarından biri saymak için hayatınız boyunca evinizden en fazla beş altı kilometre uzağa gitmiş olmalıydınız. Tebeşir civarında yaşıyorsanız, panayırdaki tanıdığınız herkesi² görürdünüz. Genellikle, evleneceğiniz kişiyle orada tanışırdınız. Kızların hepsi en iyi elbiselerini giyerlerdi ve oğlanlar saçlarını ucuz jölelerle ya da daha büyük olasılıkla tükürükle kafalarına yapıştırırlar ve umutlu ifadelerle dolanırlardı. Tükürüğü tercih edenler daha iyi görünürdü, çünkü ucuz jöle gerçekten de çok ucuz olduğundan, genellikle sıcak havada eriyip akar, delikanlının, umduğu gibi genç kızları değil, sinekleri cezp etmesine neden olurdu ve sinekler öğle yemeklerini umutlu delikanlının kafasından yerlerdi.

Bununla birlikte, panayırın adı "bir öpücük alma ve şansın varsa ikinci bir öpücük için söz alma panayırı" konamayacağından, Ot Yolmaca Panayırı konmuştu.

Ot Yolmaca Panayırı, yaz sonunda düzenlenen üç günlük bir panayırdı. Tebeşir'deki çoğu insan için, tatil günüydü. Bugün, panayırın üçüncü günüydü ve çoğu insan, hâlâ birinden öpücük alamadıysanız, eve gitseniz de olacağını söylüyordu. Tiffany öpücük almamıştı, ama ne de olsa o bir *cadıydı*. Cadıların insanı nelere dönüştürebileceğini kim bilebilirdi?

² Tiffany, bir cadı olarak, onları çok iyi tanıyordu.

Yaz sonunda havalar ılık gidiyorsa, bazı insanlar yıldızların ve çalıkların altında uyumayı tercih ederdi. İşte bu yüzden, gece gezintiye çıkmaya karar vermişseniz, birilerinin ayağına basmamak için dikkatli olmanız gerekirdi. Üç koca eskitmiş bir cadı olan Ogg Ana'nın ifadesiyle, *ken-di eğlencesini yaratanlardan* bol bol bulunabiliyordu. Ogg Ana'nın ta dağların orada yaşaması yazıktı, çünkü görse, Ot Yolmaca Panayırı'na bayılırdı ve Tiffany onun devi gördüğü zamanki yüz ifadesine tanık olmayı çok isterdi.³

Dev adam –ki bir erkek şekli olduğu kesindi, bundan kuşku etmek imkânsızdı– çimenlere binlerce sene önce oyulmuştu. Yeşilliklerin ortasına beyaz çizgilerle çizilmiş bir şekildi ve insanların tehlikeli bir dünyada hayatta kalmak ve doğurganlık hakkında düşünmesi gerektiği günlerden kalmaydı.

Ah, bir de, insanlar pantolonu icat etmeden önce oyulmuş gibi görünüyordu. Aslında, şeklin pantolonu olmadığını söylemek yeterli değildi. Şeklin pantolon eksikliği, dünyayı dolduruyordu. Tepelerin dibinden geçen yolda yürüyüşe çıkacak olsanız, orada dev bir, nasıl desek, bir şey eksikliği –mesela pantolon gibi bir şeyin eksikliği– olduğunu ve onun yerini başka bir şeyin fazlalığıyla doldurduklarını fark etmeden geçemezsiniz. Bu kesinlikle pantolonsuz bir adam şekliydi ve kesinlikle kadın değildi.

Ot Yolmaca Panayırı'na gelen herkesin, küçük bir kürek ya da en azından bir bıçak getirmesi ve dik yamaçtan

³ Tiffany daha sonra tüm cadıların devin üzerinden uçmuş olması gerektiğini fark etti, çünkü dağlardan büyük şehre uçarak gidiyorsanız onu gözden kaçırmak imkânsızdı. Oldukça çarpıcı bir manzaraydı. Ama Ogg Ana, dönüp dönüp tekrar bakacak türden biriydi.

aşağı yürüyerek geçen seneden beri şeklin üzerinde büyüyen otları yolması ve altındaki tebeşirin taptaze parıldamasına ve devin, sanki yeterince göze çarpmıyormuş gibi, daha da göze çarpmasına yardımcı olması bekleniyordu.

Kızlar dev üzerinde çalışırken bol bol kıkırdıyorlardı.

Ve kıkırdamanın sebebi ve hangi koşullar altında gerçekleştiği, Tiffany'ye Ogg Ana'yı hatırlatıyordu. Ogg Ana'yı genelde Havausta Nine'nin arkasında, koskocaman sırtırken bulurdunuz. Neşeli bir ihtiyar olarak tanınırdı, ama yaşlı kadında bundan çok daha fazlası vardı. *Resmi olarak* Tiffany'nin öğretmeni olmamıştı, ama Tiffany yine de Ogg Ana'dan bir sürü şey kapmıştı. Bunu düşünürken kendi kendine gülümsedi. Ogg Ana her tür eski, karanlık şeyi bildirdi: eski büyüler, cadı gerektirmeyen büyüler, insanların içlerinde ve doğada olan büyüler... Ölüm, evlilik ve birlik-telik gibi şeylerle ilgili. Ve duyan kimse olmasa bile, yine de tutulması gereken sözlerle ilgili. Ve insanların tahtaya tıklamasına ve asla, ama asla kara bir kedinin altından geçmemelerine sebep olan bütün o şeylerle ilgili.

Bunu anlamak için cadı olmanız gerekmiyordu. O özel anlarda dünya daha – eh, daha gerçek ve akışkan oluyordu. Ogg Ana buna *doğaüstü* diyordu. Daha çok, “Brendi çok hoşuma gider, teşekkür ederim, elin değmişken duble olsun madem,” derken duyulan bir kadın için sıra dışı ölçüde ciddi bir sözcük. Ve Tiffany'ye, cadıların daha çok eğleniyormuş gibi görüldüğü o eski günlerden bahsetmişti. Mevsimler değişirken yaptığınız şeyler, örneğin; halkın belleği –ki Ogg Ana'ya göre nefes alan, asla solmayan, derin,

karanlık bir şeydi– dışında her yerde ölüp gitmiş olan onca âdet. Küçük ayınlar.

Tiffany özellikle de ateş hakkındakini seviyordu. Tiffany ateşi severdi. Doğanın unsurları arasında, onun en sevdiğiydi. Öylesine güçlü sayılırdı, karanlık güçler için öylesine korkutucuydu ki, insanlar ateşin üzerinden birlikte atlayarak eğleniyordu⁴. Ogg Ana'ya göre, küçük bir şiir söylemeniz de işe yarardı; hiç naz yapmadan şiirin sözlerini Tiffany'ye söylemişti ve sözcükler Tiffany'nin aklına yapışıp kalmıştı; Ogg Ana'nın ağzından çıkan çoğu sözcük böyle yapışkan olurdu.

Ama o günler geçmişti. Artık herkes daha edepliymişti. Ogg Ana ve dev dışında.

Tebeşir'de başka çizimler de vardı. Bunlardan biri, Tiffany'nin bir seferinde yerden kalkıp, dörtnala onu kurtarmaya geldiğini sandığı, beyaz bir attı. Şimdi, dev de ayınısını yapsa ne olacağını merak ediyordu, çünkü kısa sürede on sekiz metre uzunluğunda bir pantolon bulmak çok zor olurdu. Ve, bir düşününce, pantolon bulmak için acele etmek *isterdiniz*.

Tiffany dev hakkında yalnızca bir kez kıkırdamıştı ve o da çok uzun zaman önceydi. Gerçekten de, dünyada yalnızca dört tip insan vardı: erkekler, kadınlar, sihirbazlar ve cadılar. Sihirbazlar daha çok büyük şehirlerdeki üniversitelerde yaşarlardı ve evlenmelerine izin verilmezdi. Tiffany bunun sebebini anlamıyordu. Zaten buralarda pek görülmezlerdi.

⁴ Tiffany'ye göre, birlikte ateşin üzerinden atarken koruyucu giysiler giymek ve ne olur ne olmaz diye, size bir kova su uzatabilecek birini yakında bulandırmak gerekirdi, elbette. Cadıların pek çok özelliği vardı ve bunların arasında en öne çıkanı, pratik insanlar olmalarıydı.

Cadılar kesinlikle kadın olurdu, ama Tiffany'nin tanıdığı yaşlı cadıların çoğu da evli değildi. Bunun sebebi daha çok Ogg Ana'nın bütün uygun koca adaylarıyla evlenmiş olmasıydı, ama büyük olasılıkla zamanlarının olmaması da önemli bir faktördü. Elbette, arada bir, havalı bir kocayla evlenen bir cadı çıkabiliyordu; Lancreli Magrat Sarımsak'ın yaptığı gibi. Ama anlatılanlara göre Magrat artık daha çok şifalı otlarla ilgileniyordu. Ve Tiffany'nin bildiği, flört etmeye bile zamanı olan tek genç cadı, dağlarda yaşayan, en iyi arkadaşı Petulia'ydı. Petulia domuz büyüsu konusunda uzmanlaşmıştı ve yakında babasının domuz çiftliğini miras alacak olan –yani neredeyse asil sayılabilecek– iyi bir gençle evlenecekti.⁵

Ama cadılar yalnızca meşgul değil, aynı zamanda *uzak* kadınlardı; Tiffany bunu erkenden öğrenmişti. İnsanların arasında yaşıyorlardı, ama onlarla *aynı* değildiler. Her zaman bir tür mesafe ya da ayrılık vardı. Bunu yaratmaya çalışmanız gerekmiyordu; kendiliğinden oluyordu. Küçüklüğünden beri tanıdığı, entariler içinde birlikte koşup oynadığı kızlar, artık yolda yanından geçerken hafifçe diz kırıyorlardı. Yaşlı adamlar, o geçerken ellerini alınlarına götürüp selam veriyorlardı.

Bunun sebebi sırf saygı değildi, aynı zamanda bir tür korku da vardı. Cadıların sırları olurdu; bebekler doğarken, yardımcı olmak için orada olurlardı. Evlendiğinizde,

⁵ Muhtemelen genç adanan domuzlarının gizemli bir biçimde ikide bir hastalanması ve yakalandıkları kanlı ishal, kör solunum, ar kaybı, eğelenmiş diş, deliğöz, pasak, acıktı, dönergeç beggir, burğu ve dizigimmiş hastalıklarının tedavi edilmesinin gerekmesi, Petulia'nın romantik hedeflerine yardımcı olmuştur. Bu büyük talihsizlikti, çünkü o hastalıkların yarısı normalde domuzlarda asla bulunmazdı ve bir tanesi de yalnızca tatlı su balıklarında görülen cinsten bir hastalıktı. Ama komşular, Petulia'nın domuzları iyi edebilmek için harcadığı çabadan etkilenmişti. Gece gündüz, her saatte, süpürgesinin üzerinde gidip gelirken görülebiliyordu. Ne de olsa, cadılar kendilerini işlerine adanmış kadınlardı.